

כ אשר נודע, בבוקר יום הראשון השבוע, כי האלוף עוז וייצמן, מי שהיה עד לאותו בוקר ראש אג"מ במטכ"ל של צה"ל, השתחרר מתפקידו הצבאי והפך למיועד לשרייתחבורה מטעם חטיבת חרות בגח"ל — הפתיעה הידיעה אנשי צבא, מנהיגי מפ" לגות ואזרחים פשוטים כאחד.

אולם בעוד שכל אלה היו מופתעים, היה אדם אחד במדינה שהידיעה הדהימה אותו. היה זה ראש חטיבת הליברלים בגח"ל, ה" שר בלי תקי יוסף ספיר, שר המסחר והתע" שיה בממשלה החדשה. אם לגבי ח"כ יוחנן באר, שעזר תפס את מקומו בממשלה, היתה בחירתו של עוז בבחינת הצבעת אי אמון מצד חבריו למפלגה, הרי לגבי יוסף ספיר היתה זו ממש מכה מתחת לחגורה. הוא ראה בה לא רק פגיעה אישית בו עצמו, אלא בגידה מצד השותף החרותי בי גח"ל.

כי רק שלושה ימים לפני שחרות בחרה

שאלתה לשר הביטחון

אל: שרי הביטחון משה דיין
מאת: ח"כ אורי אבנרי

נמסר לי כי ביום א' ה-14 בדצמבר 1969, באותו יום בו נענה שר הביטחון לפנייתו של האלוף עוז וייצמן לשחררו מתפקידו בצה"ל כדי לאפשר לו חברות בממשלה, דחה שרי הביטחון את פנייתו של השר יוסף ספיר, לשחרר מתפקידו אישיות בטחונית בכירה, כדי שיוכל לכהן כשר בממשלה מטעם חטיבת הליברלים בגח"ל.

שאלותי הן:

1. האם ידיעה זו נכונה?
2. אם כן, מה גרם להחלטתו של שר הביטחון שלא להיענות לפנייתו של השר יוסף ספיר?

שיהיה זה עוז וייצמן, מי שהביע כבר לא פעם את תמיכתו בגח"ל. כשהסתיימו המגעים עם בגין בלא כלום, החלה להתפתח בתיאור של עורך היום היום, יצחק (ארי זיו) ראגר, ידירות אישית עמוקה בין ה" אישיות הבטחונית הבכירה לבין יוסף ספיר. בתמיכת צעירי הליברלים, ובראשם אברהם כ"ץ רקם ספיר חלום, לפיו תהיה האישיות הבטחונית אחד משרי הליברלים בממשלה. אולם נוכח התנגדותו הנמרצת של בגין, נאלצו הליברלים לחזור על בחירתו — בחרו במקומו אחר: את אריה דולצ'ין. משום כך, כאשר נודע להם ביום ראשון בבוקר על בחירת עוז וייצמן כשר מטעם שותפיהם, ראו בכך רמאות מפורשת. חרות ובגין בראשה גנבו את ההצגה מהליברלים וספיר.

יוסף ספיר ניסה עוד מאמץ של הרגע האחרון. הוא הרים טלפון לשר הביטחון

הסיפור שטרם קראת על הקרע בצמרת גח"ל סביב המירוץ על אלוף צה"ל

אלוף וייצמן

משה דיין, שאל אותו אם יהיה מוכן לשחרר גם את האישיות הבטחונית הבכירה מתפקידה, מאחר שמפלגתו דנה במינוייה כשר בממשלה.

דיין לא היה מוכן לחזור על האיש, התייחס מתשובה ברורה.

★ ★ ★

מלפון ללאס-זאגאס

כך הסתיים המירוץ על השרות בי ממשלה בין שני אישים בטחוניים כאריה דולצ'ין, בנצחוני של עוז וייצמן. אית הזינוק למירוץ ניתן לפני שלושה שבועות בחתונתה של מוכירת הרמטכ"ל, סרן רוחמה צפריר. שם העלה ח"כ יוסף קרמר מן לראשונה בפני עוז וייצמן את ההצעה לשמש כשר בממשלה מטעם גח"ל. המירוץ הסתיים ביום חמישי האחרון, כשח"כ קרמר מן טילפן לעוז ללאס-זאגאס, שם שהה, ביקש ממנו לחזור במהירות לארץ, כדי שבמוצאי-שבת אפשר יהיה להעביר במרכז חרות את החלטתה על בחירתו.

לגבי עוז לא היתה ההחלטה קלה. מצד אחד הוא ניצב במקום השני בדירוג הסמכויות בצה"ל. הוא שש לקבל את תפקיד השר, מה עוד שמשך דיין, גיסו וידידו, היה אחד השושבינים להסכם עם חרות.

אינני מאמין שמנחם בגין יעשה לי את זה, אמר יוסף ספיר, שהרגיש את עצמו מרומה, אחרי שנודע לו מינויו של עוז וייצמן. כתוצאה מכך נוצר משבר של אמינות ביחסים בין שתי החטיבות המרכיבות את גח"ל.

אבל במפלגה הליברלית עדיין מאמינים כי אין זה סוף המירוץ, וכי "ליל הגנראל" לים" כמוצאי-שבת האחרון אינו סוף פסוק. הם מקוים כי לא ירחק היום, וגם להם יהיה אלוף שייצג אותם כשר בממשלה.

יאשר צעד של מרכז תנועת החרות, שהיה בלתי לויאלי כלפי השותפים הליבראליים. קדמה להתנגשות חסרת תקדים זו הש" תשלול ארוכה ומסובכת מאוד. ערב הבחירות, כשעמדה על הפרק פרישתה של ה" אישיות הבטחונית הבכירה מתפקידה, קוימו מספר פגישות בינה לבין מנחם בגין, שנודעו לברר אפשרות של הצבתה בין ראשי

בגין העמיד את הדברים בצורה קיצונית, הבהיר לספיר וחבריו כי הפרשה עלולה לגרום גם לפילוג בגוש. היה זה אלימלך רימלט, שרי-הדואר, שהרגיע את הרוחות, הציע להתפזר ולהרגע. אולם בגין לא היה מוכן להירגע. אם אדוני רוצה לשנות קפה, הטיח בפני ר"מלט, הקפה לא יברח. אבל אני עלול

בעזר כנציגה בממשלה, היה לגח"ל מועמד משלו, אישיות בטחונית בכירה, למישרת שר. אלא שהפעם היה זה מועמד של חטיבת הליברלים. כפגישה של צמרת גח"ל הודיע ספיר למנחם בגין: "החלטתנו בשלה להציע את האישיות הבטחונית כשר מטעם חטיבת הליברלים."

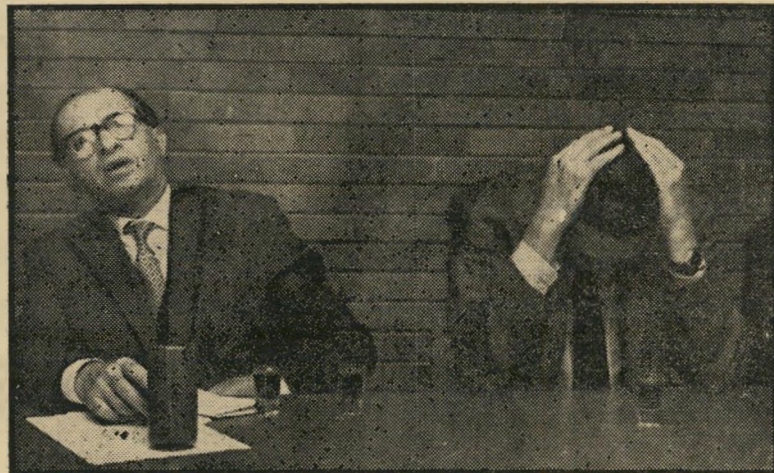
מנחם בגין התנגד להצעת הליברלים בכל כוחו. נימוקיו היו שאין להוציא אישיות בטחונית מתפקידה בימים אלה — ולהכניסה לקלחת המפלגתית. אותה שעה כבר ידע יו" סף ספיר את שלא היה ידוע למנחם בגין: כי בתוככי מרכז תנועת החרות מכינים את "מיבצע וייצמן". מיבצע זה, שנוהל על-ידי ח"כ יוסף קרמרמן, הבוס הפינאנסי של חרות, נועד לסלק את מועמדו של יוחנן באר לשרות, להכשיר את בחירתו של קרמרמן עצמו כנכונת-שר, עד שיתברר כי הוא יכול לפנות את מקומו לעוז, ששה באר צות-הברית.

"אל תעשו לנו את זה בשום אופן", התחנן יוסף ספיר בפני בגין, "אנחנו דחינו את מועמדנו בגלל התנגדותכם, ועכשיו אתם הולכים לבחור גנראל בעצמכם."

★ ★ ★

מלפון ברגע האחרון

ב אותה פגישה של סיעת גח"ל בכנסת, ניטש הוויכוח העיקרי בין בגין לספיר על נוסחת הפרשה שהציע שרי-הפנים, משה חיים שפירא, כדי לסיים את המשבר הממ"ש שלי ולאפשר לגולדה מאיר להרכיב ממשלה. בגין רתח מכעס על יוסף ספיר, על שהיה מוכן להסכים להצעת שפירא, ואף נפ" גש עם שרי המסד"ל והעבודה בנושא זה מבלי לגלות דבר לבגין עצמו.

עוז וייצמן מליט את פניו בידי ומנחם בגין נראה עייף וסחוט, בתום ישיבת מרכז תנועת החרות, בה נפלה ההחלטה על מינויו של עוז כשרי-תחבורה מטעם סיעת חרות בגח"ל — החלטה שבאה גם לבגין כהפתעה.

הכור נפל

לברוח. אני דורש לשבת עד הסוף. במצב זה, בו האשים בגין את ספיר ב" חוסר לויאליות ובאי שיתוף חטיבת חרות במהלכיו, לא תיאר ספיר לעצמו כי כעבור שלושה ימים יחזור לו בגיו באותו מטבע.

מלפון בדברת היו הרגעים ומתחמים.